

75:2 = 75

In het jaar 1970 verscheen het boek *'Le hasard et la nécessité'* van Jacques Monod, de man die in 1965, samen met François Jacob en André Lwoff, de Nobelprijs voor de Geneeskunde ontving in verband met zijn onderzoeken op het gebied van de celbiologie. In 1971 verscheen van dit boek een Nederlandse vertaling onder de titel *'Toeval en onvermijdelijkheid'*. De titel van het boek gaat terug op een uitspraak van de Griekse wijsgeer Democritus (460-362 v. Chr.): *'Alles wat er op de wereld bestaat is het product van toeval en onvermijdelijkheid'*. Wist U trouwens dat Democritus degene was die alle werkelijkheid wilde terugvoeren op ondeelbare kernen (die zich onderling kunnen verbinden) en dat hij die kernen atomen noemde? Een term die wij tot op de dag van vandaag zijn blijven gebruiken (tot aan de atoombom toe!).

Sinds het lezen van *'Toeval en onvermijdelijkheid'* speelt deze titel - enigszins gewijzigd in *'Toeval of onvermijdelijkheid'* - mij door het hoofd wanneer zich een rare toevalligheid voordoet. Zo iets overkwam mij onlangs terwijl ik bezig was met de voorbereiding van een artikel voor het lustrum-nummer van het Maandblad dat in november zal verschijnen. Bij een 75-jarig bestaan van een vereniging kijk je dan eens terug naar de begin-periode en naar wat zich voerde rond het 25- en het 50-jarig jubileum. Op een gegeven moment kwam ik op het idee om eens te kijken wat zich binnen het Genootschap precies halverwege de huidige bestaansperiode, dus na 37½ jaar, voerde. Hiertoe ging ik op zoek naar het mei-nummer van het Maandblad van 1948. Wie schetst mijn verbazing toen ik daar eveneens de viering van een 75-jarig bestaan aantrof (toeval of onvermijdelijkheid?)? Een gecombineerd mei/juni-nummer van het Maandblad blijkt namelijk gewijd en opgedragen te zijn aan de op 12 juni 75 jaar geworden Rector Cremers, de oprichter en eerste voorzitter (ook toen nog!) van het Genootschap. Deze verjaardag werd in kleine kring gevierd op huize *'Niethuysen'* te Wijnandsrade, de toenmalige woonplaats van de Rector. Namens de leden van het Natuurhistorisch Genootschap werd hem een door Charles Eyck vervaardigd portret aangeboden. De Rector bood dit portret vervolgens aan, aan de Stad Maastricht ter plaatsing in het Natuurhistorisch Museum (het bevindt zich er nog!). Blijkens het verslag van de bijeenkomst, in het Maandblad, wenste hij *'de stad op olijke wijze geluk met deze aanwinst waarvan, aldus de Rector, wanneer de naam van de afgebeelde in vergetelheid zal zijn geraakt, de mensen nog altijd zullen zeggen, dat het 'een Eyck' is'*.

Dat Rector Cremers nog allerminst vergeten is zal, opnieuw, blijken bij de viering van het 75-jarig bestaan van één van zijn levenswerken: het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Bij de viering daarvan zullen - om in de terminologie van Democritus te blijven - opnieuw vele atomen (leden) laten zien dat zij een eenheid (Genootschap) vormen.

A.J. Lever

Verslag van de maandelijkse bijeenkomst

Te Maastricht op 5 september

Zoals gebruikelijk stond deze eerste bijeenkomst na de zomervakantie geheel in het teken van mededelingen en door de leden meegebrachte naturalia. De heer Blink beet het spits af door een afwijkende bloeiwijze te tonen van Kropaar. In plaats van de normale kroon- en kelkafjes waren kleine groene blaadjes te zien. Voorts meldde de heer Blink een opvallende maar vrijwel elk jaar terugkerende nazomer bloei van de appelboom bij het kruisbeeld in Oost Maarland. De heer Gijtenbeek haakte hierop in met een mededeling over het verschijnsel van bloesem op de St. Jansloten van met name Golden Delicious.

De heer Van Mourik liet schedels van een Muskusrat en een Konijn zien met zogenaamde olifantstanden. In een uitvoerig en kleurrijk betoog zette hij

het ontstaan van dergelijke misvormingen uiteen. Vaak is een kaak(ge)wrichtsontsteking de directe oorzaak. Door deze ziekte passen de continu doorgroeiende snijtanden van boven- en onderkaak niet meer goed op elkaar waardoor zij onvoldoende afslijten. De ondertanden groeien dan in een flauwe bocht uit terwijl de boven- tanden door hun natuurlijke kromming ongeveer cirkelvormig naar binnen groeien totdat fourageren onmogelijk wordt en het dier sterft.

De heer Vossen meldde een waarneming van een Wespindief boven Epen op 17 augustus. Voorts merkte hij op dat er dit jaar weer vrij veel Meikevers gezien zijn. Bij de sterflat aan de Via Regia was zelfs sprake van een *'wolk'* Meikevers. Als bijzonderheid toonde hij verder een geheel witte slagpen van een Huismus.

De heer Latour liet enkele verkieselde zeeëgels rondgaan alsook een steen

waar de structuur van kwartsietbanden enkele kleine breuken in het oorspronkelijke gesteente verried.

De heer Felix deed een aantal mededelingen over vlinders. Zowel de 1e als de 2e generatie van de Koninginnepage (*Papilio machaon*) waren deze zomer zeer algemeen op zowel het Nederlands als Belgisch deel van de St. Pietersberg. Ter illustratie liet hij enkele op het blad van Wilde peen afgezette eitjes en een aantal rupsen van deze soort zien. Ook Br. Virgilius had enkele rupsen van de Koninginnepage meegenomen. Ter geruststelling deelde de heer Felix nog mee dat de thuis uit eitjes of rupsen gekweekte vlinders voor het overgrote deel weer op of nabij de oorspronkelijke vindplaats worden uitgezet. Bijzondere vondsten van leden van de Vlinderstudiegroep waren onder meer een Grote vos (*Nymphalis polychloros*) in Maastricht op 28 augustus en twee